HOTUBA YA MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI MHE. JAJI DKT. ELIEZER MBUKI FELESHI KATIKA MKUTANO MKUU WA MAWAKILI WA SERIKALI TAREHE 29 SEPTEMBA, 2022 JIJINI DODOMA

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mhe. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania,

Mhe. Profesa Ibrahim Hamis Juma, Jaji Mkuu wa Mahakama ya Tanzania,

Mhe. Innocent L. Bashungwa, Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais TAMISEMI,

Mhe. Dkt. Damas Daniel Ndumbaro, Waziri wa Katiba na Sheria,

Mhe. Dkt. Mwigulu Nchemba Madelu, Waziri wa Fedha na Mipango,

Mhe. Mha. Hamadi Masauni, Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi,

Mhe. Godfrey Mizengo Pinda, Naibu Waziri Wizara ya Katiba na Sheria,

Mhe. Balozi Hussein A. Kattanga, Katibu Mkuu Kiongozi,

Mhe. Mustapher M. Siyani, Jaji Kiongozi Mahakama Kuu ya Tanzania,

Mhe. Gerson John Mdemu, Jaji Mfawidhi, Mahakama Kuu Kanda ya Dodoma,

Wahe. Wanasheria Wakuu wa Serikali Wastaafu na Majaji Mliopo,

Mhe. Rosemary Staki Senyamule, Mkuu wa Mkoa wa Dodoma,

Bi. Nenelwa Mwihambi, Katibu wa Bunge,

Prof. Elisante Ole-Gabriel, Mtendaji Mkuu wa Mahakama,

Dkt. Laurean Ndumbaro, Katibu Mkuu, Utumishi,

Bi. Mary Gasper Makondo, Katibu Mkuu Wizara ya Katiba na Sheria,

Prof. Florens D. A. M. Luoga, Gavana wa Benki Kuu Tanzania,

Mhe. Wilbert Martin Chuma, Msajili Mkuu wa Mahakama,

Dkt. Khatibu Kazungu, Naibu Katibu Mkuu Wizara ya Katiba na Sheria,

Dkt. Evaristo Emmanuel Longopa, Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali,

Bw. Shaaban Ramadhan Abdalla, Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar,

Bw. Sylvester Anthony Mwakitalu, Mkurugenzi wa Mashtaka,

Dkt. Boniphace Nalija Luhende, Naibu Wakili Mkuu wa Serikali,

Bw. Onorius John Njole, Mwandishi Mkuu wa Sheria,

Bi. Angela Kemanzi Anatory, Kabidhi Wasii Mkuu,

Bw. Casmir S. Kyuki, Katibu Mtendaji wa Tume ya Kurekebisha Sheria,

Bw. Patience Ntwina, Katibu Mtendaji Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora,

Prof. Edward G. Hoseah, Rais wa Chama cha Wanasheria wa Tanganyika na Wahe. Marais na Wenyeviti wa Vyama vingine vya KitaalumaJMAT, TAWJA, TAMWA, TRJA na TANLAP,

Wakuu wa Vitivo,Shule za Sheria, Vyuo vya Mafunzo naVyuo Vikuu, IJA, Chou cha Sheria kwa Vitendo (Law School of Tanzania) na Uongozi Institute,

Wakurugenzi,Wakurugenzi Wasaidizi na Wakuu wa Idara,Divisheni na Vitengo vya Huduma za Sheria hapa nchini,

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Maafisa wa Sheria na Mawakili wa Serikali wa ngazi mbalimbali,

Wakuu wa Vyombo vya Usalama,

Wahe. Viongozi wa Dini,

Ndugu Viongozi, Wakuu wa Taasisi mbalimbali na Wageni wote waalikwa,

Mabibi na Mabwana,

NAWASALIMU KWA JINA LA JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

1.0. UTANGULIZI

Mheshimiwa Rais,

Awali ya yote, napenda kuchukua nafasi hii kumshukuru Mwenyezi Mungu, mwingi wa rehema kwa kutujalia afya njema na kutuwezesha kukutana hapa leo katika Mkutano huu wa kihistoria katika Sekta ya Sheria nchini Tanzania. Nakushukuru sana Mheshimiwa Rais kwa kukubali maombi yetu ya kuwa Mgeni Rasmi katika hafla hii ambapo utatuzindulia Chama cha Mawakili wa Serikali, Mfumo wa Kielektroniki wa OAG – MIS na Nembo ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Napenda pia kumshukuru Mhe. Dkt. Damas Daniel Ndumbaro (Mb), Waziri wa Katiba na Sheria na Uongozi wa Wizara na Taasisi zake kwa kuungana nasi katika maandalizi ya Mkutano huu wa leo.

Naomba pia nimshukuru sana Mhe. Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa kunikaribisha na kunipa nafasi ya kutoa neno la utangulizi.

Pili, naomba niwashukuru sana Mhe. Jaji Mkuu wa Mahakama ya Tanzania na Mhe. Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kuungana nawe Mhe. Rais katika Mkutano huu. Uwepo wa Wakuu wa Mihimili yetu miwili pamoja na uwakilishi wa Mhimili wa Bunge ni Neema ya Mungu ambayo yeye mwenyewe aliyewachagua na kuwaweka wakfu kufanya kazi yake hapa nchini ameruhusu muwe mashahidi wa tukio hili. Msingi wa Kazi zenu uko kwenye Neno lake mwenyewe tunalolisoma katika Chuo cha Nabii Isaya Sura 33:22 anapotukumbusha kwamba, nanukuu:-

"Kwa Maana BWANA ndiye Mwamuzi wetu; BWANA ndiye mfanya sheria wetu; BWANA ndiye mfalme wetu ... ;"

Mheshimiwa Rais,

Kwa mujibu wa matakwa ya Katiba yetu na sheria nyingine zilizopo, kazi na wajibu wetu Wanasheria wa Serikali pamoja na Watumishi wengine katika Utumishi wa Umma ni kuwawezesha Mhe. Rais ambaye ni Mkuu wa Nchi, Kiongozi wa Serikali na Amiri Jeshi Mkuu; Mhe. Spika ambaye ni Kiongozi wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania;

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

na Mhe. Jaji Mkuu ambaye ni Kiongozi wa Mahakama ya Rufani na Mkuu wa Mahakama ya Tanzania kutekeleza majukumu yaliyokabidhiwa kwenu Kikatiba.

Kwa muktadha huo, sina shaka Mawakili wa Serikali wenzangu wapatao **2,652** watakubaliana nami kwamba kwetu sisi kupata fursa ya kufanya kazi na Mihimili hii Mitatu miongoni mwa Watanzania takribani milioni 60 ni fursa adhimu na heshima kubwa. Tunakushukuru sana Mheshimiwa Rais kwa heshima uliyotupatia.

2.0. KAULI MBIU

Mheshimiwa Rais,

Kauli mbiu ya Mkutano huu inasema ***"UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU YA SERIKALI UNAOZINGATIA SHERIA NI NYENZO MUHIMU KWA MAENDELEO YA TAIFA*"**.

Mheshimiwa Rais,

Kauli mbiu hii inachagizwa na ukweli kwamba, Serikali inapoteza fedha nyingi kupitia madai yanayofunguliwa dhidi ya Serikali katika Mahakama za ndani na nje ya Nchi ambayo mengi yanatokana na ukosefu wa ushirikishwaji wa wadau muhimu. Mfano, zipo changamoto kwa baadhi ya Watendaji wa Serikali waliopewa dhamana ya kutoa maamuzi kwa niaba ya Serikali kutozingatia sheria wala kuwashirikisha Mawakili wa Serikali walio katika mamlaka zao kabla ya kufanya maamuzi kwa niaba ya Serikali.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mara nyingi Mawakili wa Serikali wamekuwa wakishirikishwa baada ya mashauri kufunguliwa dhidi ya Serikali katika vyombo vya maamuzi, na kama haitoshi, mara nyingi Mawakili wa Serikali wamekuwa wakikosa ushirikiano wa dhati kutoka kwa maafisa wa Serikali hususan pale maafisa hao wanapohitajika kwenda kutoa ushahidi na hivyo kusababisha Serikali kupoteza kesi nyingi katika vyombo vya maamuzi. Aidha, Mawakili wa Serikali wamekuwa wakipata wakati mgumu wakati wa kuitetea Serikali katika mashauri ambayo ni dhahiri yalipaswa kushughulikiwa kabla ya kupevuka na kufikishwa mahakamani au pale inapodhihirika kuwa haki ipo upande wa wadai.

Mheshimiwa Rais,

Miongoni mwa mambo yanayosababisha kesi za madai zinazoihusu Serikali na wadaawa binafsi yakiwemo mabenki na kesi za uwekezaji kuchukua muda mrefu kumalizika katika vyombo vya maamuzi na hivyo kufanya haki isipatikane kwa wakati ni Mawakili wa Serikali kutopata ushirikiano na ushahidi madhubuti kuthibitisha kesi zinazofunguliwa dhidi ya Serikali au kuzimaliza kwa njia ya maridhiano na usuluhishi, kutotumika ipasavyo kwa mfumo wa usuluhishi kwa kesi za madai zinazofunguliwa mahakamani na mwitikio hasi kutoka kwa wadaawa na Mawakili wanaowawakilisha mahakamani. Aidha kutokuanzishwa kwa Kituo cha Usuluhishi Tanzania kunawanyima fursa wawekezaji na wananchi kwa ujumla kuwa na wigo mpana wa usuluhishi wa migogoro.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mheshimiwa Rais,

Ili kuepusha Serikali isiendelee kupoteza fedha nyingi kutokana na migogoro ya kimadai inayotokana na udhaifu wa watendaji wake, mnamo tarehe 30/03/2022 sawia na Kauli Mbiu ya Mkutano wetu na kwa mujibu wa Ibara ya 59(3) ya Katiba na vifungu 19, 22 na 23 vya Sheria ya Utekelezaji wa Majukumu ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, niliwaandikia barua watendaji wakuu Serikalini kuwataka pamoja na mambo mengine:

a) **kuhakikisha wanawatumia ipasavyo wanasheria waliopo ndani ya mamlaka zao katika kuchakata mambo yote yanayohitaji miongozo ya kisheria na utawala bora;**
b) **kupata ushauri wa Mwanasheria Mkuu wa Serikali kabla ya kuvunja mikataba ili kuiepusha Serikali kupata hasara pale mikataba inapovunjwa bila kufuata taratibu; na**
c) **kutoa kipaumbele cha kumaliza migogoro kwa njia ya maridhiano.**

Aidha, mnamo tarehe 25/08/2022, Katibu Mkuu Kiongozi aliwaandikia barua Makatibu Wakuu wote kuhusu ongezeko la migogoro ya kimkataba inayotokana na Wizara na Taasisi za Serikali kushindwa kuzingatia masharti ya kimkataba au kuamua kuvunja mikataba. Katika barua hiyo, Katibu Mkuu Kiongozi aliwaelekeza kuwa, suala la uvunjaji wa mikataba liwe ni suluhisho la mwisho baada ya njia zote za majadiliano kushindikana na lifanyike baada ya kupata kibali cha Mwanasheria Mkuu wa Serikali ili kuepusha Serikali kuingia katika migogoro isiyokuwa na tija na inayoweza kuiletea hasara.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mheshimiwa Rais,

Kufuatia hatua ambazo tumeshaanza kuzichukua kama nilivyoeleza, naomba sasa kwa heshima kuu na kwa Mamlaka yako nikuombe ikupendeze kuipokea KAULI MBIU HII– ***"UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU YA SERIKALI UNAOZINGATIA SHERIA NI NYENZO MUHIMU KWA MAENDELEO YA TAIFA"*** na kutoa maelekezo kwa Watendaji Wakuu wa mamlaka mbalimbali za Serikali zikiwemo Wizara, Idara za Serikali zinazojitegemea, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa na Taasisi nyingine za Umma kadri utakavyoona inafaa. Kupitia maelekezo yako, naamini Mawakili wa Serikali na Mamlaka Kuu zinazokusaidia zitapata ahueni na kuongeza tija katika utendaji na kuliletea ufanisi mkubwa Taifa letu. Pia, itaondoa adha tunayoipata kwa Taasisi mbili au mashirika mawili ya Serikali kufikishana mahakamani au kwenye vyombo vingine vya utoaji haki.

Aidha, naomba pia ikupendeze Mheshimiwa Rais kuliangalia kipekee hitaji la kuanzishwa kwa Kituo cha Usuluhishi Tanzania na kuisaidia Wizara ya Katiba na Sheria kuanzisha Kituo hicho kitakachopanua wigo wa kushughulikia migogoro ya kibiashara na uwekezaji na kupunguza ulazima wa mashauri ya aina hiyo kushughulikiwa na mabaraza ya nje ya nchi. Hatua hiyo itatuwezesha kuanza kuwatumia vyema wasuluhishi wazalendo wenye vigezo timilifu.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mheshimiwa Rais,

Ni imani yetu kwamba, kutekelezwa kwa KAULI MBIU HII si tu kutashamirisha Utawala wa Sheria na misingi ya Utawala Bora, bali pia, tuna uhakika itachochea sana uwekezaji na sekta binafsi kwa ujumla. Hii ni kutokana na ukweli kwamba, mashauri yanayohusu uwekezaji kutoka ndani na nje ya nchi yamekuwa yakiigharimu sana Serikali pamoja na kuchafua taswira nzuri ya nchi yetu katika uso wa Dunia. Sina shaka hata kidogo kuwa, kusimama imara kwa sekta ya sheria kwa upande wa Mahakama, Mawakili wa Serikali na wale wa kujitegemea kutaunga mkono jitihada zako Mheshimiwa Rais za kuhakikisha kuna ustawi wa ki-jamii na ki-uchumi kwa Watanzania wote.

3.0. CHAMA CHA MAWAKILI WA SERIKALI

Mheshimiwa Rais,

Kuzinduliwa kwa Chama Cha Mawakili wa Serikali leo katika Mkutano huu ni jambo kubwa na la kihistoria kwetu Mawakili wa Serikali nchini. Kwa Neema ya Mungu nimekuwa shahidi wa historia yake na ukamilifu wa mpango huu mimi nikiwa Mwanasheria Mkuu wa Serikali wa kumi tangu nchi yetu ipate Uhuru mwaka 1961.

Niruhusu tu niweke wazi kwamba, ukimwondoa Bw. Roland Brown ambaye alikuwa Mwanasheria Mkuu wa Serikali wa Kwanza mara baada ya nchi yetu kupata Uhuru, wazo la kuwa na Chama hiki haliwezi kutenganishwa na utumishi uliotukuka kutoka kwa watangulizi wangu. Katika Mkutano huu leo, tunao hapa watangulizi wangu watatu kati ya tisa ambao ni Mhe. Andrew John Chenge (aliyekuwa Mwanasheria Mkuu wa Tano),

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mhe. Jaji Frederick Mwita Werema (aliyekuwa Mwanasheria Mkuu wa Saba) na Mhe. Jaji George Mucheche Masaju (aliyekuwa Mwanasheria Mkuu wa Nane). Tukimwondoa Mwanasheria Mkuu wa Serikali wa kwanza Mzalendo, Marehemu Mark Bomani aliyetangulia mbele ya Haki, watangulizi wangu wengine waliosalia ambao wameshindwa kuungana nasi leo hapa ni Mhe. Jaji Joseph Sinde Warioba (aliyekuwa Mwanasheria Mkuu wa Tatu), Mhe. Jaji Damiani Lubuva (aliyekuwa Mwanasheria Mkuu wa Nne), Mhe Johnson Paul Mwanyika (aliyekuwa Mwanasheria Mkuu wa Sita) na Mhe. Balozi Prof. Adelardus Lubango Kilangi (aliyekuwa Mwanasheria Mkuu wa Tisa).

Mheshimiwa Rais,

Wanasheria Wakuu wastaafu ambao hatunao hapa leo walitamani sana kuungana nasi ila kutokana na sababu zilizo nje ya uwezo wao binafsi wameshindwa kufika. Hata hivyo, wametuma salamu zao za upendo na zenye kuwatia moyo Mawakili wa Serikali. Ingawa yeye yupo nasi hapa, Mhe. Jaji Werema yeye alionesha umuhimu wa Mkutano huu wakati anakiri kuwa atahudhuria kwa maneno haya, nanukuu:-

"Ninawashukuru na kuwapongeza kwa kutekeleza mahitaji ya sheria".

Aidha, katika barua yake ya kutoa udhuru wa kutohudhuria Mkutano huu, Mhe. Johnson Paul Mwanyika mnamo tarehe 12.9.2022 alituandikia ujumbe ufuatao:-

"Mkutano huu ni muhimu sana. Mkutano unaweka historia katika utekelezaji wa kazi za Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali. Nashukuru sana kunipa heshima ya kuwa mmojawapo wa waalikwa kuhudhuria Mkutano huo muhimu. … Ingawaje sitaweza kuhudhuria Mkutano huo, lakini nitakuwa pamoja nanyi kimawazo katika mambo yote yatakayojadiliwa na kupata

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

ufumbuzi katika mkutano huo. Ninawatakia Mkutano mwema na wenye matokeo mazuri yatakayosaidia kuboresha kazi na huduma … Mawakili wa Serikali nawapenda sana, naomba uwasalimu na kwamba nawatakia maisha bora na yenye baraka tele."

Mheshimiwa Rais,

Msingi wa kuwa na mfumo wa kuwasimamia Mawakili wa Serikali ni ibara ya 59(3) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Sura ya 2. Aidha, utaratibu wa kuwaratibu wanasheria katika utumishi wa umma unatekelezwa kwa mujibu wa vifungu 16A, 16B na 26 vya Sheria ya Utekelezaji wa Majukumu ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Sura ya 268. Mwanasheria Mkuu wa Serikali ameruhusiwa kuanzisha Chama cha Wanasheria walio katika Utumishi wa Umma kitakachoendeshwa kwa kuzingatia Kanuni zilizotungwa na Waziri mwenye dhamana na masuala ya sheria.

Napenda kukufahamisha kuwa, Mheshimiwa Waziri wa Katiba na Sheria kupitia Tangazo la Serikali Na. 589 la tarehe 16 Agosti, 2019 alitunga Kanuni za uendeshaji wa Chama hicho zijulikanazo kama *The Public Bar Association (Management and Organization) Regulations, 2019.* Hata hivyo, Chama hicho hakikuzinduliwa kwani ili kizinduliwe, ni lazima kwanza Mwanasheria Mkuu wa Serikali awabaini na kuwasajili wanasheria wote walio katika utumishi wa Umma kwenye Daftari lenye kutunza orodha yao (Roll of State Attorneys) ndipo aitishe Mkutano wa uzinduzi wa Chama kuruhusu hatua nyingine za uendeshaji wake kuendelea kwa mujibu wa Kanuni tajwa.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Kwa kusaidiana na Mamlaka ya Serikali Mtandao (e-GA), Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali imejenga Mfumo wa kielektroniki wa kuratibu Taarifa ujulikanao kama "Office of the Attorney General Management of Information System (OAG–MIS)" kwa madhumuni ya kuwatambua na kuwasajili Wanasheria walio katika Utumishi wa umma wanaotekeleza majukumu ya uanasheria katika Utumishi wa Umma. Katika Daftari hilo, taarifa zilizomo ni pamoja na majina ya Wakili wa Serikali, mahali alipo, taarifa za ajira, wasifu, ueledi wake kitaaluma na uzoefu wake kikazi na hivyo kurahisisha uratibu wa mpango unaoandaliwa wa kuwatumia Mawakili ipasavyo kwa maslahi ya Umma. Usajili huo unaonesha nidhamu ya hali ya juu kwa kuwa wateule wako kuanzia Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Mkurugenzi wa Mashtaka, Naibu Mkrugenzi wa Mashtaka, Wakili Mkuu wa Serikali, Naibu Wakili Mkuu wa Serikali, Mwandishi Mkuu wa Sheria tumepewa namba za usajili kuanzia moja (01) ili kutukumbusha kwamba tunapaswa kuwajibika ipasavyo.

Mheshimiwa Rais,

Baada ya kukamilisha usajili, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali imeandaa na kutoa Tangazo la Serikali Na. 583B la tarehe 26/9/2022 linaloanzisha Daftari la Mawakili wa Serikali wote waliosajiliwa (Roll of State Attorneys). Daftari la usajili wa Mawakili wa Serikali lililoanzishwa linapatikana moja kwa moja kidijitali kupitia Kikoa (Domain/link) oag.mis@agctz.go.tz. Kwa mantiki hiyo, tutaendelea kuhuisha orodha hiyo kidijitali kila patakapotokea jina au majina ya kuongeza au kupunguza bila

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

kulazimika kutoa Tangazo jipya la Serikali. Haya ndiyo mapinduzi ya TEHAMA tunayopenda kuyaendeleza na kuyaishi na namshukuru sana Bw. Ndomba–Mtendaji Mkuu wa Mamlaka ya Serikali Mtandao (e-GA) na timu yake kwa msaada wanaoendelea kutupatia.

Mheshimiwa Rais,

Mara baada ya kuzindua Chama hiki leo tarehe 29/09/2022, kesho tarehe 30/09/2022 Wanasheria hawa watakutana chini ya mwanvuli wa Chama chao. Niruhusu nikushukuru tena Mheshimiwa Rais kwa kukubali kuja kuzindua Chama hiki chenye umuhimu wa kipekee.

Mheshimiwa Rais,

Bila kuathiri mamlaka ya kiutawala waliyonayo waajiri katika kusimamia utendaji kazi wa Mawakili wa Serikali na kuwachukulia hatua za kinidhamu, Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa kutumia Daftari la Usajili (Roll of State Attorneys) atakuwa na wajibu wa kuweka mikakati itakayomwezesha kujiridhisha na kuhakikisha Ofisi zote katika Sekta ya Umma zinapata Wanasheria bora kulingana na mahitaji ya Taifa. Ni kwa lengo hilo ninakamilisha taratibu za kuanzisha Dawati mahsusi la kufuatilia utendaji kazi wa kila Wakili wa Serikali ili kupata mrejesho utakaokuwa wa msaada katika Ofisi yangu, mwajiri na Wakili mhusika.

HOTUBA YA MHE. MMS. 29.9.2022

Aidha, nawaomba waajiri wote kwenye utumishi wa umma kuanzia leo kufanya kazi kwa kuwatumia Mawakili hao wa Serikali **2,652** ambao ndio wamesajiliwa na wanatambulika kwa mujibu wa Tangazo la Serikali Na. 583B la mwaka 2022. Waajiri hawapaswi kumruhusu yeyote ambaye hayumo kwenye Daftari la Mawakili wa Serikali kufanya kazi za Wakili wa Serikali. Kwa madhumuni ya kujiridhisha kujua kama Wakili wa Serikali amesajiliwa au kwa ajili ya maulizo yenye lengo la kupata taarifa, mwajiri au mtu mwingine yeyote anaweza kutafuta na kupata taarifa za usajili wa Wakili wa Serikali mhusika katika Daftari hilo au kwa kufika Ofisini kwangu.

Mheshimiwa Rais,

Kwa mujibu wa kifungu cha 16A cha Sheria ya Utekelezaji wa Majukumu ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Sura ya 268 na Kanuni ya 6 na 30 ya Kanuni za Uendeshaji wa Chama cha Mawakili walio Katika Utumishi wa Umma, Chama unachokizindua leo pamoja na mambo mengine, kitakuwa ni jukwaa litakalowawezesha Mawakili wa Serikali kujadili masuala mbalimbali ya kisheria yakiwemo masuala ya mafunzo yanayohusiana na utoaji wa huduma bora za kisheria na kutatua malalamiko ya kisheria kutoka kwa wadau mbalimbali pamoja na wananchi kwa ujumla. Aidha, natambua kuwa Serikali kama mwajiri wa Mawakili wote wa Serikali bado itakuwa na jukumu la kuimarisha utendaji kazi wa watumishi katika Sekta ya Sheria kwa kuwapatia mafunzo mbalimbali ili kuongeza ueledi katika Sekta ya Sheria. Naamini Wizara, Taasisi

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

na wadau kutoka sekta binafsi wenye maeneo mahsusi ya mafunzo watatumia uwepo wa Chama hiki kuainisha maeneo yenye mahitaji mahsusi ya mafunzo.

Aidha, kwa kutambua mchango walionao Mawakili wa Serikali kwa Taasisi zao kwa kushirikiana na wadau wengine katika kujenga na kudumisha demokrasia, maendeleo endelevu, amani na usalama, Chama hiki kitapaswa kuweka mikakati ya kufanikisha Lengo Na. 11 la Agenda 2063 ya Umoja wa Afrika linalohusu "*Kuweka misingi madhubuti ya maadili ya kidemokrasia, namna ya utendaji kazi, Haki za Binadamu, Haki na Utawala wa Sheria"* ambapo maeneo ya kipaumbele au mikakati ya kufikia lengo hilo ni kuimarisha Demokrasia na Utawala Bora; Haki za Binadamu; na Utawala wa Sheria. Pia, Chama na Mawakili wa Serikali kitapaswa kuongeza kasi ya kufanikisha utekelezaji wa Lengo Na. 16 la Maendeleo Endelevu 2030 la Umoja wa Mataifa linalosisitiza utawala wa sheria na upatikanaji wa haki.

Hali kadhalika, wanachama wote wa Chama na Mawakili wa Serikali tunapaswa kufanikisha Malengo na mikakati katika utekelezaji wa Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025 na Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa miaka Mitano 2021/22–2025/26 wenye azma ya Kujenga Uchumi Shindani na Viwanda kwa Maendeleo ya Watu ambapo moja ya misingi muhimu ni kuwepo kwa mazingira ya amani, usalama na umoja pamoja na utawala bora na utawala wa sheria. Misingi hiyo imejengwa ndani ya Katiba, Sheria, Miongozo na Kanuni zinazosimamiwa na Mawakili wa Serikali ili kupiga hatua nzuri kimaendeleo, kiuchumi, kijamii na kisiasa. Utekelezaji wa malengo haya pia unashabiliana na matakwa ya Sura ya Sita, Ibara ya 120 (a – l) ya Ilani ya Chama cha

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mapinduzi ya mwaka 2020 ambayo inatekelezwa kwa kutengewa fedha kila mwaka. Matokeo ya utekelezaji yatakuwa ni kupungua kwa mrundikano wa kesi mahakamani, utoaji wa msaada wa kisheria kwa wananchi ikiwemo msaada wa huduma za kisheria kwa masuala ya mirathi na ndoa, kusogezwa kwa huduma karibu na wananchi na kupatikana kwa huduma bora za sheria kwa wakati na kwa gharama nafuu pamoja na kuongezeka kwa matumizi ya lugha ya Kiswahili katika kutoa huduma za kimahakama na kwenye uandishi wa nyaraka za kisheria ili kuharakisha upatikanaji haki nchini.

Kwa hali hiyo, ni dhahiri kwamba Chama cha Mawakili wa Serikali na Chama cha Mawakili wa Kujitegemea wataendelea kuwa na mchango mkubwa katika kufanikisha kushamiri kwa usalama, ulinzi na amani hapa nchini. Ni kazi mojawapo ya Chama kuhakikisha kwamba wanachama wake wanajengewa stadi za kazi ili wawe Wanasheria hodari na wabobevu katika maeneo mbalimbali hususan ya kusimamia Haki na Utawala wa Sheria pamoja na rasilimali za nchi.

Pia, Chama hiki kitakuwa na wajibu wa kuhakiksha Mawakili wa Serikali wanakuwa waadilifu, wenye kuaminika na wenye kutekeleza majukumu yao kwa kuzingatia Sheria, Kanuni, Maelekezo na Miongozo mbalimbali iliyopo.

Mheshimiwa Rais,

Kwa kuwa Chama utakachokizindua leo na kuanza shughuli zake kesho tarehe 30/09/2022 kitakuwa kichanga na chenye wajibu mkubwa wa kutekeleza majukumu yake, niruhusu kwa unyenyekevu niwasilishe ombi ili ikikupendeza, uridhie bajeti za

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

kugharamia vikao vya mwaka pamoja na ada za uanachama kwenye Chama hiki na vyama vingine vya kitaaluma ziwe zikiingizwa kwenye bajeti za Taasisi zao. Nawasilisha ombi hili kwa kuzingatia umuhimu wa kukutana kila mwaka Mawakili hawa ambao kwa mazingira ya kazi na maeneo ambayo wengi wanafanyia kazi, hayawapi fursa ya kujishughulisha na kazi nyingine za kuwaongezea vipato na mimi Wakili namba moja sitarajii kuwasikia wakiingia kwenye mtego wa kuomba ufadhili unaotia au utakaotia doa maadili yao.

4.0. CHANGAMOTO YA AJIRA, MAZINGIRA YA KAZI NA VITENDEA KAZI

Mheshimiwa Rais,

Ofisi yangu imekuwa ikipokea malalamiko kutoka kwa baadhi ya Mawakili wa Serikali kuwa, baadhi ya Maafisa Masuuli wamekuwa wakishindwa kuwapatia stahiki zao kwa mujibu wa sheria. Stahiki hizo ni pamoja na posho ya mavazi ambayo ni ya lazima kwa mujibu wa aya ya L. 37 ya Kanuni za Kudumu za Utumishi wa Umma. Sambamba na hilo la posho ya mavazi, ni maombi yao pia ni kulipiwa ada kwenye vyama vya kitaaluma ambavyo kwao ni muhimu sana kama nilivyokwishaeleza hapo awali.

Pia, yapo malalamiko kutoka kwa baadhi ya Mawakili wa Serikali hasa kutoka Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhusu kutolipwa malimbikizo ya stahiki zao. Mawakili wa Serikali wamekuwa wakipata changamoto ya usafiri na malazi wanaposafiri nje ya vituo vya kazi ambapo wamekuwa wakiambiwa wajikopeshe pasipo kulipwa madeni hayo kwa wakati. Kitendo cha Mawakili wa Serikali kufanya kazi bila malipo ni hatarishi kwa usalama wao

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

wenyewe na Ofisi zao. Utaratibu wa Serikali unamtaka Afisa Masuuli pale anapokabiliwa na changamoto ya malipo, kufanya mipango na mawasiliano ya kiutawala kumwezesha Afisa wake kusafiri na kupata huduma zote muhimu kwa gharama ambayo italipwa na Ofisi baadaye.

Changamoto nyingine kubwa ni ukosefu wa vitendea kazi hasa kompyuta ambazo ni nyenzo muhimu kwa kazi za Mawakili wa Serikali na ofisini ili kuwezesha uendeshaji wa Ofisi na usikilizwaji wa kesi kwa njia ya mtandao.

Mheshimiwa Rais,

Pamoja na kuwepo kwa changamoto kubwa ya ajira katika sekta ya sheria, ninawiwa kukushukuru sana kwa jinsi Serikali unayoiongoza kupitia Ofisi ya Katibu Mkuu Kiongozi na Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora inavyoshughulikia changamoto hii. Katika mwaka wa fedha 2021/2022, takribani nafasi mpya za ajira zipatazo 500 zilitengwa kwa ajili ya Mahakama, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka na Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali. Hatua hiyo ilisaidia kuongeza ufanisi katika utendaji kazi wa Taasisi husika.

Hata hivyo, kwa kuwa upungufu wa watumishi bado ni changamoto kubwa hasa kwa kada ya Mawakili wa Serikali, Makatibu Sheria, Maafisa TEHAMA, Watunza Kumbukumbu na Watafiti, naomba ikupendeze kuielekeza Ofisi ya Rais, Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora kukaa na Timu ya Katibu Mkuu Wizara ya Katiba

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

na Sheria, Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali akiwa na Naibu Mkurugenzi wa Mashtaka, Naibu Wakili Mkuu wa Serikali na Katibu Mkuu TAMISEMI ili kuandaa Mpango Mkubwa utakaoiwezesha Serikali kuajiri Mawakili wa Serikali wanaohitajika kimkakati na kwa awamu baada ya kujua mahitaji halisi. Hatua hii ni muhimu kwa sababu kwa kuzingatia mahitaji ya kutekeleza programu ya kutenganisha kazi za upelelezi na mashtaka na ili kuwa na Mawakili wa kutosheleza kalenda ya kazi za Mahakama, majadiliano, upekuzi wa mikataba, uandishi wa sheria, ushauri na uratibu; Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali na Ofisi ya Rais TAMISEMI zinapaswa kuwa na Mawakili wa Serikali kwa idadi inayofikia angalau 80% ya mahitaji yake. Kwa ilivyo leo kwa mfano, mahitaji ya Ofisi ya Taifa ya Mashtaka ni Mawakili 5,890 wakati waliopo leo ni 609 tu ambayo ni 10% ya mahitaji yake. Aidha, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali inahitaji Mawakili 180 wakati waliopo leo ni mawakili 89 sawa na 49% ya mahitaji yake. Hivyo, kupitia Mpango huo, tutaweka mikakati ya kupata Mawakili wa kukidhi mahitaji ya Ofisi ya Rais TAMISEMI, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali, Wizara ya Katiba na Sheria, Wizara na Taasisi nyingine za Serikali.

Ninawasilisha pendekezo hili kwako Mheshimiwa Rais kutokana na historia ya sekta ya sheria nchini ambayo kwa mujibu wa simulizi za Mhe. Jaji Joseph Sinde Warioba (katika mahojiano maalumu kuelekea maadhimisho ya miaka mia moja ya Mahakama Kuu, 2019) alisema Wanasheria wa mwanzo (akiwemo yeye) walipatikana kimkakati kupitia

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mradi mahsusi ulioitwa Gap Project. Mbali na Mradi huo wa Gap Project uliomnasa yeye na wenzake wachache na hatimaye mwaka 1966 akaajiriwa kama Wakili wa Serikali akiwa na wenzake watano (Mhe. Barnabas Samatta, Mhe. Damian Lubuva, Marehemu Horace Kolimba, Deo Makanza na Marehemu Mhe. George Liundi), Serikali yetu haijawahi kuwa na Mpango au Mradi mwingine wa namna hiyo uliolenga kutatua changamoto ya ajira katika Sekta ya Sheria kwa upana wake. Hivyo, ninaomba kuwasilisha ombi la kuwepo na Mpango mahsusi wa kutatua changamoto hii.

Mheshimiwa Rais,

Kuhusu changamoto ya Mawakili kukosa vitendea kazi hasa kompyuta, natambua changamoto ya ufinyu wa bajeti iliyotokea na kuathiri mafungu yaliyokuwa yametengwa kufanya manunuzi ya Kompyuta kwa ajili ya Ofisini yangu, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Rais TAMISEMI na Taasisi nyingine zenye uhitaji. Hata hivyo, wakati hali ikiwa hivyo, najua walioathirika zaidi ni Mawakili wapya tuliowaajiri ambao wanahudhuria mahakamani. Kwa huruma ya mama kama inawezekana, naomba hali ikiruhusu walau tuwezeshwe kupata kompyuta mpakato mia moja na hamsini kwa ajili ya Mawakili hao. Vitendea kazi hivi vitawawezesha kutekeleza majukumu yao kwa ufanisi ikiwa ni pamoja na kuwa tayari kuendesha kesi kwa njia ya mtandao.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

5.0. MIUNDO YA AJIRA NA MASLAHI YA MAWAKILI WA SERIKALI

Mheshimiwa Rais,

Kumekuwa na changamoto za kimuundo, kiutumishi na kimaslahi kufuatia mabadiliko ya miundo ya Utumishi wa Umma kwa kada zinazofanya kazi za kisheria ambayo inawagawanya katika makundi tofauti tofauti kama vile Mawakili wa Serikali (State Attorneys); Maafisa Sheria (Law Officers) na Maafisa wa Sheria (Legal Officers). Kwa mujibu wa kifungu cha 24(2) cha Sheria ya Utekelezaji wa Majukumu ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, sifa mama ya wanasheria hawa kuajiriwa kwa cheo au jina lolote lile kati ya niliyoyataja ni kuwa na kiwango cha walau shahada ya kwanza ya sheria (LL.B) inayotambuliwa na Mamlaka zenye dhamana na kazi hiyo.

Miundo ya Utumishi wa Umma iliyopo inalalamikiwa kuweka ubaguzi wa moja kwa moja kwa Wanasheria wenye sifa zile zile na ambao wote Mwanasheria Mkuu wa Serikali ana dhamana ya kusimamia ufanisi wa utendaji kazi wao kupitia Mamlaka zao za ajira. Kwa mfano, muundo mmojawapo ambao umekuwa ukilalamikiwa na kupigiwa kelele ni ule wa Wakuu wa Vitengo vya Huduma za Sheria katika Sekretarieti za Mikoa ambako kwa miaka mingi sasa, Mawakili hawa wamekuwa wakilalamika kuwa Muundo wao unawatofautisha na ule wa wenzao wa Halmashauri kiasi cha kutofautiana hata mishahara na posho. Wanadai suala hili limekuwa likiwanyima nguvu Wakuu wa Vitengo vya Huduma za Sheria walio kwenye Sekretarieti za Mikoa katika kuwasimamia ipasavyo Wakuu wa Vitengo vya Huduma za Sheria walio chini yao, yaani, Halmashauri zilizo chini ya mikoa yao.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mheshimiwa Rais,

Wizara ya Katiba na Sheria ilishawasilisha katika Ofisi ya Rais Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora Muundo wa Mawakili wa Serikali. Muundo huo unaendana na matakwa yaliyoainishwa katika Sheria ya Utekelezaji wa Majukumu ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali. Muundo huo utakapokamilika, utawawezesha Mawakili wa Serikali wote kuwa na Muundo unaoendana na Sheria.

Kwa kuwa changamoto hii imekuwa ya muda mrefu Mheshimiwa Rais, ninaomba ikupendeze Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora atusaidie kuhitimisha suala hili. Aidha, Ofisi yangu iko tayari kuwaelekeza wakuu wa Tasisi ninazozisimamia kushirikiana na Katibu Mkuu wa Wizara ya Katiba na Sheria kutoa ufafanuzi na au usaidizi wowote utakaoisaidia Mamlaka Kuu ya Utumishi kuhitimisha suala hili ili roho za Mawakili wa Serikali zipone. Mheshimiwa Rais, ninaamini kushirikishwa kwa Katibu Mkuu Wizara ya Katiba na Sheria na timu yake kutawasaidia Utumishi wanaposhughulikia suala la Muundo wa Utumishi kwa kada zinazofanya kazi za kisheria kupata taarifa za kina kuwawezesha kupata vigezo vitakavyoisaidia Serikali kuweka msingi imara wa maslahi yao kama ilivyofanyika miaka ya 1960 ambapo kada hizi ziliwekewa utaratibu ambao Mheshimiwa Jaji Joseph Sinde Warioba katika simulizi yake alieleza ulilenga kuiwezesha nchi kuwa na Wanasheria mahiri.

HOTUBA YA MHE MMS - 29.9.2022

Mwisho katika hili Mheshimiwa Rais, nakuomba ikupendeze kuielekeza Ofisi ya Rais, Menejimenti ya Utumishi Umma kumalizia uchakataji wa maombi yangu ya malipo ya posho maalumu kwa Mawakili wa Serikali niliyowasilisha tarehe 17/12/2021 ambayo msingi wake ni kukidhi mabadiliko ya mfumo na mazingira wanayofanyia kazi Mawakili wa Serikali tofauti na ilivyokuwa huko nyuma. Mazingira haya ni pamoja na kuwepo siku wanazofanya kazi kati ya masaa 16 mpaka 18 kwa siku wakati wa kupokezana kazi za upelelezi na mashtaka, uandishi wa miswada ya sheria, upekuzi wa mikataba na majadiliano endelevu pamoja na ufunguaji wa mashauri katika mzunguko wa masaa ishirini na nne kupitia mfumo wa menejimenti ya mashauri wa Mahakama (JSDS–2). Ni nia ya Ofisi yangu pia kuwafanya Mawakili wa Serikali wote wawe na ulinganifu kuanzia utekelezaji wa majukumu hadi maslahi hivyo kupunguza wimbi la watumishi hawa kuhamahama au kubezwa kutokana na kiwango cha chini cha kipato wanachopokea ikilinganishwa na wenzao walio kwenye mashirika au taasisi nyingine za umma. Naamini, kwa dhamira njema uliyonayo na sekta ya umma ya sheria, Mawakili wa Serikali hawatajutia kujitoa mhanga kuitumikia Serikali yao na wananchi wake.

6.0. MATUMIZI YA TEHAMA

Mheshimiwa Rais,

Katika eneo hili, itoshe tu kukuahidi kwamba Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kupitia Menejimenti yake na Timu ya Sheria ya Serikali (Government Legal Team)

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

itahakikisha kwamba, kwa kadri inavyowezekana ukiondoa huduma maalum, huduma nyingine zote zitatolewa kwa njia ya kidijitali na tutaendelea kushirikiana kwa karibu na Mamlaka ya Serikali Mtandao **(*eGA*).** Mifumo yetu mingi italenga kupatikana kwa taarifa za kazi zinazoingia na kutoka, pia, kupokea, kushughulikia na kutoa mrejesho wa malalamiko yanayopokelewa kupitia vikoa vya kurasa hizo, kupatikana kwa sheria, Daftari la Mawakili wa Serikali na matukio mbalimbali. Niombe tu viongozi na wananchi pamoja na wadau wetu kuendelea kutembelea tovuti zetu. Naamini tutafanya vizuri kwa sababu mpango wa Taasisi zetu chini ya Vituo Jumuishi vya Taasisi za Serikali ni kuunganisha nguvu, rasilimali na mikakati kwa pamoja katika kufikia malengo haya.

7.0. UHUSIANO KATI YA CHAMA CHA MAWAKILI WA SERIKALI (TPBA) NA CHAMA CHA MAWAKILI WA TANGANYIKA (TLS)

Mheshimiwa Rais,

Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa ujumla ndiye Kiongozi wa Mawakili wote nchini (Head of the Bar) wakiwemo watakaokuwa wanachama wa Chama cha Mawakili wa Serikali T (PBA) na wale wa Chama cha Mawakili wa Kujitegemea Tanganyika (TLS). Hakuna na hapatakuwa na lengo kwa vyama hivi kudhoofishana bali vitaimarisha mikakati ya kufanya kazi vizuri zaidi.

Taaluma ya sheria inatutaka wote kuwa na uwezo na umahiri wa kutekeleza majukumu yetu kwa ueledi na kwa umahiri mkubwa. Nimefurahi sana kumwona hapa leo kaka

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

yangu na Rais wa TLS Prof. Edward Gamaya Hoseah ambaye yeye ni shahidi wa mambo ambayo TLS na Ofisi yangu tumeshakaa pamoja na kuweka misingi ya kuyashughulikia ukiachilia mbali mambo kadhaa ambayo ameshayawasilisha kwa Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Dkt. Damas Daniel Ndumbaro ambaye naye siku zote amekuwa akiyapa kipaumbele.

Mheshimiwa Rais,

TLS wanaelewa fika kuwa Serikali siku zote imekuwa inathamini hazina kubwa ya Wanasheria waliyonayo kwenye Chama chao. Wote tunajua zipo kesi kadhaa ambazo Mwanasheria Mkuu wa Serikali na Mkurugenzi wa Mashtaka waliteua Mawakili wa kujitegemea kuziendesha ama kutokana na mkinzano wa maadili kama zingeendeshwa na Mawakili wa Serikali pekee au kwa kufuata msingi wa umahiri. Naomba nitoe hakikisho kwamba, yapo mambo mengi ambayo vyama hivi pamoja na Taasisi zetu zitayawekea mikakati na kuyafanya kwa kushirikiana, mojawapo likiwa ni suala la kutoa msaada wa kisheria.

Kuhusu suala la ada za uanachama wa TLS kulipwa na Wahe. Majaji, Mahakimu na Mawakili wa Serikali kama nilivyoomba Mheshimiwa Rais, naomba ikupendeze kuielekeza Serikali ilipatie ufumbuzi kwa ama kuipa ruzuku TLS au kwa waajiri kutenga bajeti hasa kutokana na mazingira ya kazi yanayowazunguka watumishi wa umma. Aidha, kuhusu maadili, ni wito wangu kwa Rais wa TLS kushirikiana na Serikali kuwashughulikia Mawakili wa Kujitegemea wasio waadilifu. Kwa upande wetu,

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

tutaendelea kuchukua hatua za kinidhamu kwa Mawakili wa Serikali wasio waadilifu kwa mujibu wa Sheria ya Utumishi wa Umma na Sheria nyingine zilizopo.

Mheshimiwa Rais,

Katika hili, nimalizie kwa kukushukuru Mheshimiwa Rais kwa jinsi ulivyoiwezesha TLS kupata Kiwanja hapa Jijini Dodoma. Kwa kuwa sisi ni wabia wa karibu wa TLS, nasema asante sana. Mungu awajalie TLS kujenga Miundombinu ya Chama chao hapa Dodoma ambapo ndiyo Makao Makuu ya Mihimili yote mitatu.

8.0. USHIRIKIANO BAINA YA OFISI YA MWANASHERIA MKUU WA TANZANIA NA OFISI YA MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI YA MAPINDUZI ZANZIBAR

Mheshimiwa Rais,

Katika kuimarisha ushirikiano wa pande zote mbili za Muungano wetu, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali katika Jamhuri ya Muungano wa Tanzania imeanzisha Dawati Maalum la kushughulikia masuala mahsusi yanayoihusu Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar. Nilipowatembelea Mheshimiwa Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Zanzibar, Makamo wa Pili wa Rais na Ndugu yangu Mwanasheria Mkuu wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar mnamo mwezi Oktoba, 2021 niliwaeleza nia ya Ofisi yangu na Timu ya Sheria ya Serikali (Government Legal Team) kuongeza ushirikiano wetu ili tuwe na Mawakili wa Serikali wenye viwango vya juu katika sekta ya Umma.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mheshimiwa Rais,

Katika kutimiza azma hiyo, Timu ya Sheria ya Serikali inapofanya vikao vyake imekuwa ikitoa mwaliko kwa Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na ninakushukuru wewe kwa kutujengea misingi ya kufanya kazi kwa maelewano na kwa karibu. Lengo la kuanzishwa kwa Dawati hilo ni kuhakikisha ushirikiano katika nyanja mbalimbali zikiwemo Uandishi wa Sheria na Mikataba. Katika mkutano huu, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar imealikwa na uwepo wa Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar akimwakilisha Mwanasheria Mkuu wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ni uthibitisho wa haya niliyoyaeleza.

9.0. KERO ZA WANANCHI ZINAZOHUSU MASUALA YA KISHERIA

Mheshimiwa Rais,

Katika kutekeleza maelekezo yako, Ofisi yangu imeanzisha Dawati Maalumu lililopewa kazi ya Uchambuzi wa Hotuba zako pamoja na zile za Viongozi wengine Serikalini ili kubaini masuala yote ya kisheria ambayo yamekuwa yakiibuliwa na kuhitaji kufanyiwa kazi. Miongoni mwa hotuba zako ni zile zilizohusiana na kupitia upya Sheria za Manunuzi ya Umma na Sheria ya Ubia Kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi (PPP); usimamizi na utekelezaji wenye tija wa sheria zinazotumika kutoa Haki–Jinai na ile ya ushughulikiaji wa mabango yenye malalamiko ya wananchi.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Mheshimiwa Rais,

Kwa azma hiyo hiyo, Ofisi yangu imeanzisha Dawati Maalum la kutoa Ushauri wa Kisheria Papo kwa Hapo ambapo mamlaka mbalimbali za Serikali nchini pamoja na wananchi watakuwa wakiwasiliana moja kwa moja na Ofisi yangu kwa njia ya simu kupitia namba maalum ya bure **0800 110 188,** pia kupitia mfumo wa kieletroniki. Lengo ni kuhakikisha Serikali na wananchi wanapata huduma bora za ushauri wa kisheria na kwa wakati jambo ambalo limekuwa likisisitizwa sana na Serikali yako.

10.0. UJENZI WA MIUNDOMBINU YA KUDUMU NA SHIRIKISHI KWA TAASISI ZA SERIKALI ZINAZOTOA HUDUMA ZA KISHERIA NCHINI

Mheshimiwa Rais,

Moja ya majukumu ya awali uliyonipatia siku tatu baada ya kuniapisha ni kuhakikisha Serikali kupitia Taasisi za kisheria zilizopo zinatoa huduma bora. Aidha, kwa kutambua changamoto inayozikabili Taasisi hizo ikiwemo ya kutokuwa na miundombinu ya Ofisi uliridhia wazo la kuwa na Mpango wa kujenga majengo yatakayokuwa Vituo Jumuishi na kutumiwa na Taasisi zote za Serikali zinazotoa huduma za kisheria (Government Legal Institutions Integrated Centers) ili kuondokana na aibu na adha ya upangaji na pia kuongeza ufanisi katika matumizi ya rasilimali fedha na watu.

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

Hivyo, Wizara ya Katiba na Sheria imeshaandaa Andiko kuhusu Mpango huo. Aidha, Menejimenti ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali na wajumbe wa Timu ya Sheria ya Serikali inayowajumuisha Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Mkurugenzi wa Mashtaka, Wakili Mkuu wa Serikali, Mwandishi Mkuu wa Sheria, Kabidhi Wasii Mkuu, Mkurugenzi wa Huduma za Sheria wa Wizara ya Katiba na Sheria na Mkurugenzi wa Idara ya Huduma za Kisheria wa Ofisi ya Rais TAMISEMI walikutana na kuazimia fedha za ujenzi wa maendeleo zilizokwishatengwa kwenye bajeti ya Taasisi husika zianze kutumika mara moja katika ujenzi wa majengo yanayoendana na Mpango wa Vituo Jumuishi kwa kutumia viwanja vilivyopo.

Mheshimiwa Rais,

Manufaa ya Mpango wa Vituo Jumuishi ni kuwawezesha Mawakili wa Serikali katika Taasisi zote za Serikali, Wizara, Kabidhi Wasii Mkuu wa Serikali na wadau wote muhimu kuwa pamoja hivyo kuongeza tija katika utoaji huduma. Aidha, mpango huu utafanikisha kazi zinazofanywa na Mahakama Mtandao na kuondoa changamoto inayotokea leo katika maeneo yenye Mahakimu wengi kuliko Mawakili wa Serikali.

Ni kutokana na mpango huo na katika jitihada za kusogeza huduma karibu na wananchi, Ofisi yangu (Fungu 16) na Ofisi ya Taifa ya Mashtaka (Fungu 35) tumeanza utekelezaji kuanzia mwaka wa fedha 2021/2022 na tunaendelea ambapo kwa sasa, miongoni mwa majengo ya Vituo Jumuishi yanayojengwa katika mwaka huu wa fedha

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

kupitia Fungu 16 yako Ilemela Mwanza na Arusha na yale yanayojengwa kupitia Fungu 35 yako Pwani, Morogoro, Ilala (Kinyerezi), Katavi, Rukwa, Manyara, Njombe, Geita na Shinyanga. Chini ya usimamizi wa Wizara ya Katiba na Sheria, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa kushirikiana na Ofisi ya Taifa ya Mashtaka pamoja na Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali zinaendelea na mpango wa kuanzisha Vituo Jumuishi katika mikoa yote. Tunaomba Serikali ikipata fedha itukamilishie ujenzi wa Vituo Jumuishi hivyo ambavyo dhamira yake ni kusogeza huduma za kisheria karibu zaidi na wananchi. Pia, nitumie fursa hii kukushuru kwa dhati Mheshimiwa Rais kwa kutupatia fedha kwa ajili ya ujenzi wa Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali hapa Makao Makuu Dodoma.

11. MIONGOZO NA KANUNI KATIKA UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU

Mheshimiwa Rais,

Kwa dhamira ya kuongeza ufanisi wa utekelezaji wa majukumu ya Mawakili wa Serikali, napenda kuufahamisha Mkutano huu kuwa, tayari Ofisi yangu imeshaandaa na kukamilisha Kanuni na Miongozo mbalimbali ya namna ya kushughulikia masuala mbalimbali ya kiutekelezaji. Hadi sasa, Ofisi yangu iko katika hatua za kukamilisha miongozo ipatayo kumi (10). Miongozo hiyo ni: -

i) Mwongozo wa Utengenezaji wa Sheria Ndogo;
ii) Mwongozo wa Utoaji wa Ushauri wa Kisheria;
iii) Mwongozo wa Usitishaji wa Mikataba;
iv) Mwongozo wa Kamati za Ushauri wa Kisheria katika Mikoa na Wilaya;
v) Mwongozo wa Upekuzi wa Mikataba ya Manunuzi;
vi) Mwongozo wa Upekuzi wa Mikataba ya Uwekezaji;
vii) Mwongozo wa Upekuzi wa Mikataba ya Maliasili na Rasilimali;

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

viii) Mwongozo wa Upekuzi wa Mikataba na Makubaliano ya Kimataifa;
ix) Mwongozo wa Majadiliano ya Mikataba; na
x) Mwongozo wa Usimamizi wa Mikataba na Utoaji Taarifa Kuhusu Tashwishi za vitendo vya Rushwa.

Mheshimiwa Rais,

Ofisi yangu inaendelea kuandaa miongozo mingine pamoja na madawati ya kushughulikia huduma za kipekee na zile zinazofanywa na Taasisi ambazo kwa njia moja au nyingine, Ofisi yangu ina dhamana ya kushirikiana nazo katika kupata ufumbuzi wa changamoto zinazojitokeza.

12.0. HITIMISHO

Mheshimiwa Rais,

Endapo masuala niliyoyaeleza yatazingatiwa kikamilifu, ni imani yangu kuwa yatapunguza kwa kiasi kikubwa, kumaliza au kuziba mianya ya upotevu wa mapato ya Serikali kupitia mashauri yasiyo na tija yanayoihusu Serikali ndani na nje ya nchi hivyo kuwezesha mapato ya Serikali kuelekezwa kwenye shughuli za maendeleo zikiwemo barabara, mashule, maji, hospitali na huduma nyingine za kijamii.

Mheshimiwa Rais,

Nakushukuru kwa kukubali mwaliko wetu katika Ufunguzi wa Mkutano wetu. Ni Imani yangu kwamba Chama utakachokizindua kitakuwa cha mfano ndani na nje ya nchi kwani Watanzania chini ya uongozi wako, TUNAWEZA. Aidha, napenda kuchukua nafasi hii kuwashukuru Mawakili wote wa Serikali wanaoshiriki Mkutano huu na natumaini

HOTUBA YA MHE. MMS - 29.9.2022

baada ya Mkutano huu, Mawakili wa Serikali watawashirikisha wenzao ambao hawakubahatika kushiriki na wote kwa pamoja tutaendelea kutoa ushirikiano kwa wadau wetu wote katika kuitekeleza kwa vitendo kauli mbiu yetu isemayo ***"UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU YA SERIKALI UNAOZINGATIA SHERIA NI NYENZO MUHIMU KWA MAENDELEO YA TAIFA*"**.

Mheshimiwa Rais,

Kwa heshima na taadhima nimalizie kwa kukiri kwamba **KWA MUNGU KILA JAMBO LINA WAKATI WAKE NA NDIO MAANA JAMBO HILI LINAFANYIKA LEO** mbele yako Mheshimiwa Rais. Baada ya kusema hayo, naomba sasa nimkaribishe Mheshimiwa Dkt. Damas Daniel Ndumbaro, Waziri wa Katiba na Sheria ili aseme machache na kisha akukaribishe.

Asanteni kwa kunisikiliza.

Jaji Dkt. Eliezer Mbuki Feleshi (Mb.),
MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI
29 Septemba, 2022

HOTUBA YA MHE. MMS. 29.9.2022